

El Parque Central

Protección del Medio ambiente y la biodiversidad

5

Profesorado

PROYECTOS EDUCATIVOS

València 2020

+ info

Edita:

Ayuntamiento de València

Concejalía de Educación

Proyectos Educativos

ISBN: 978-84-9089-455-2

962 084 283 - 962 082 146

sccproyectosed@valencia.es

Índex

1. Introducció	4
2. Objectius	4
2.1. Objectius generals	4
2.2. Objectius específics	4
3. Temes a desenvolupar	5
4. Competències	6
5. Metodologia	7
6. Nivell educatiu	8
7. Materials i recursos	9
8. Localització/Itinerari	9
9. Desenvolupament del programa i Temporalització	11
9.1. Activitats centrals	11
9.2. Activitats posteriors	16
10. Avaluació	19
11. Bibliografia	21

1. Introducció

El programa *El Parc Central* pertany a l'eix temàtic *Educant en el Territori* de les Propostes Educatives de l'Ajuntament de València. Aquest programa fomenta la *Protecció del medi ambient i de la biodiversitat*.

La llum, l'aigua i el verd són els principals elements que caracteritzen al Parc Central. A través de diferents activitats, l'alumnat coneixerà els principals espais naturals en els quals s'articula aquest important pulmó verd. A més, s'analitzarà l'evolució històrica de la zona a partir dels propis recursos que proposa el parc.

Aquest programa està estructurat en una sèrie de dinàmiques participatives a través de les quals l'alumnat indagarà i traurà conclusions a prop del canvi que està produint aquest projecte a la nostra ciutat.

Ara bé, les activitats es dividiran en centrals i posteriors. Les activitats centrals són executades pel personal educador de l'Ajuntament de València en el propi Parc Central, mentre que les activitats posteriors són proposades per a ser guiades pel personal docent d'aula en el centre educatiu.

2. Objectius

2.1. Objectius generals

- Descobrir la biodiversitat dels ecosistemes urbans.
- Potenciar actituds de respecte i cura del medi ambient.
- Valorar el patrimoni històric i natural de la ciutat de València.
- Promoure una actitud crítica i investigadora amb l'entorn natural pròxim.
- Fomentar l'ús lúdic de les zones verdes de la ciutat.

2.2. Objectius específics

- Conèixer i diferenciar les principals espècies vegetals i models de jardí.
- Identificar les adaptacions al mitjà que presenta algunes espècies de flora al parc.
- Diferenciar flora mediterrània d'espècies exòtiques.

- Treballar l'orientació a través de dinàmiques d'investigació i treball en equip.
- Analitzar l'origen del parc, el seu disseny i materials empleats.
- Descobrir l'evolució històrica i urbanística de la zona.
- Investigar els diferents jardins de la ciutat de València.

3. Temes a desenvolupar

Gràcies a la planificació urbanística i al soterrament del ferrocarril, València recupera un espai cèntric de destacades dimensions. Una actuació urbanística amb metes tan notables com el tancament de l'eixample històric, la integració de barris fins ara separats per les vies, el Parc Central, el Bulevard García Lorca i altres zones d'equipaments educatius i socials.

El Parc Central dona nom al conjunt d'aquesta actuació, algunes de les accions de les quals ja són una realitat. El projecte de la paisatgista Kathryn Gustafson contempla la urbanització d'una zona de 66 hectàrees i té com a element principal un enorme parc que serà un pulmó verd de 230.000 metres quadrats.

El disseny de Gustafson va ser triat unànimement en un concurs d'idees al qual es van presentar trenta-sis propostes de huit països.

Cal destacar, un poema d'Ausiàs March, «Aigua plena de seny », que dona nom al disseny triat per al Parc Central en el qual la llum, l'aigua i el verd són els principals elements. El parc s'estructura entorn d'una xarxa de passejos que connecten els carrers confrontants tant en sentit Nord-Sud com Aquest-Oest. Aquesta xarxa de passejos genera diferents espais amb un tractament específic en funció dels usos de cadascun d'ells. Cada zona del parc té la seua pròpia tipologia botànica combinant prades, jardins, arbustos i arbratge. A més, Gustafson ha recuperat els edificis ferroviaris protegits que s'integren perfectament amb el paisatge i la vegetació del parc.

A través de les diferents activitats proposades en el present programa, i especialment en les activitats centrals a realitzar al parc, es treballen els següents continguts:

- Origen i importància del projecte El Parc Central: el seu passat, present i futur.

- Espècies botàniques més rellevants en les principals zones enjardinades construïdes fins al moment.
- Model de jardí sostenible.
- Disseny i materials emprats en el projecte del parc.
- Patrimoni cultural protegit i integrat dins del propi parc.
- Importància ambiental, cultural, econòmica i social dels espais verds de les ciutats.

4. Competències

		CCLI	CMCT	CD	CAA	CSC	SIEE	CEC
Activitats centrals	<i>Secrets del jardí</i>	X	X		X	X		
	<i>D'una platja de vies a un Parc Central</i>	X			X	X		X
Activitat posterior	<i>València a en verd</i>	X	X	X	X		X	X

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM

CCLI: Competència comunicació lingüística.

CMCT: Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

CD: Competència digital.

CAA: Competència aprendre a aprendre.

CSC: Competències socials i cíviques.

SIEE: Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

CEC: Consciència i expressions culturals.

5. Metodologia

El desenvolupament dels objectius del present programa es basada en els següents supòsits bàsics subjacents:

- Es considera l'aprenentatge com **un procés actiu** en el qual l'alumnat ha de comprometre's amb el coneixement.
- Les persones aprenen en la mesura que **doten de significats** aqueixos aprenentatges.
- Per a construir aprenentatges significatius s'ha de posar en joc **activitats que comprometen tant la ment com les "mans"**.
- L'aprenentatge és una **activitat social**, per la qual cosa l'alumnat ha de treballar en permanent **connexió amb altres persones**, ja siguin pares, mestres o familiars.
- L'aprenentatge es nodreix de les **converses** i la **interacció** amb les i els altres.
- L'aprenentatge és **contextual**, s'aprén en funció de coneixements previs, d'experiències personals, del que es cree, dels temors i prejudicis.
- **Aprendre porta temps**, aquest procés requereix pensar, provar, jugar, construir, debatre, interactuar i finalment posar en pràctica noves hipòtesi.
- **La motivació** és una de les claus de l'aprenentatge. La motivació inclou les formes en què es pot usar el coneixement adquirit.
- Entenem l'avaluació com **una forma permanent de revisar el treball** desenvolupat. Una avaluació formativa que permeta incorporar els seus resultats en el propi procés o ajude a plantejar més eficaçment noves propostes de millora.

Seguint aquests supòsits pedagògics, l'aplicació metodològica per al desenvolupament dels objectius proposats s'orienta a:

- La **participació activa** de l'alumnat.
- **Experimentar física i mentalment**, plantejant situacions en les quals les i els participants deuen tant analitzar com manipular, elaborar conclusions com observar. En definitiva pensar i fer al mateix temps.

- Ajudar a organitzar **els coneixements adquirits**, proporcionant eines per a comprendre els nous aprenentatges i incorporar-los al bagatge personal.
- La **interacció de les i els participants**. Totes les propostes posseeixen tècniques que permeten i estimulen el diàleg i el contrast d'idees entre les i els participants.
- **Atendre la diversitat en l'aprenentatge**, possibilitant l'accés al coneixement del conjunt de participants. Cada persona aprén d'una forma diferent, per això les activitats inclouen diferents punts d'accés al coneixement, proporcionant una variada gamma de "ganxos", a fi que els diferents tipus de participants troben quin és el més concorde a les seues necessitats.
- L'adaptació **a les possibilitats de coneixement** de l'alumnat tant per les seues habilitats com per les seues possibilitats de captació.
- **Dotar a les propostes d'un mínim de temps de duració** que permeta a les i els participants interactuar amb l'exposat i amb els seus parells, i reflexionar sobre les seues hipòtesis, obtenint conclusions.
- **Generar moments de producció** tant individual com col·lectiva que ajuden a incorporar el missatge i que estimulen el desig de l'alumnat per continuar aprofundint en el tema tractat.

6. Nivell educatiu

El programa està dirigit als nivells educatius EP5, EP6, ESO1 i ESO2.

El programa s'adequa als continguts del currículum de 5é i 6é d'Educació primària en l'Àrea de Ciències de la Naturalesa relacionats amb el Bloc 1 "Iniciació a l'activitat científica" i Bloc 3 "Els éssers vius" segons el Decret 108/2014 de 4 de juliol del Consell, pel qual estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Primària en la Comunitat Valenciana

Per als nivells educatius de 1r ESO i 2n ESO el programa treballa continguts curriculars de l'Àrea de Biologia i Geologia relacionats amb els Blocs 1: "Metodologia científica i projecte d'investigació" i Bloc 3: "La Biodiversitat en el planeta Terra". Per a l'Àrea de Geografia i Història els continguts s'emmarquen en el Bloc 2: "El medi físic" i Bloc 3: "L'espai humà". Tot això, segons el Decret 87/2015 del 5 de juny del Consell, pel qual estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació

general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerlligue en la Comunitat Valenciana.

7. Materials i recursos

		Materials i recursos
Activitats centrals	<i>Presentació</i>	<ul style="list-style-type: none"> Plans del Parc Central.
	<i>A1.Secrets del jardí</i>	<ul style="list-style-type: none"> Plans del Parc Central. Fitxes amb les proves de cada equip per a les tres parades. Recompenses/fitxes amb el passat, present i futur del Parc Central.
	<i>A.2.de una platja de vies a un Parc Central</i>	<ul style="list-style-type: none"> Fitxes del passat, present i futur del Parc Central per a cada equip. Panells explicatius del Parc exposats en el Moll de Russafa . Material imprés com a suport a les explicacions del personal educador.
Activitats posteriors	<i>València en verd</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ordinador amb connexió a internet. Fitxa de treball.

8. Localització/Itinerari

L'activitat central del programa educatiu "El Parc Central" es realitza a l'interior del propi parc. El punt de trobada del personal educador amb el grup és la Plaça de Demetrio Ribes, situada en l'accés 2 del parc pel carrer Filipines.

La duració de l'activitat és de 9.30h a 12:30h.

9. Desenvolupament del programa i Temporalització

ACTIVITATS	Execució	Duració	Annex	
Activitats centrals	<i>Presentació</i>	Personal educador Parc Central	20 min	
	<i>Activitat 1: Secrets del jardí</i>	Personal educador Parc Central	1,5 hora	I/II/III
	<i>Activitat 2: D'una platja de vies a un Parc Central</i>	Personal educador Parc Central	45 min	I/II/III
Activitat posterior	<i>València en verd</i>	Docent d'aula Centre educatiu	4 hores	

La temporització proposada inclou els desplaçaments entre els diferents espais del recorregut i, juntament amb uns 15-20min per a l'esmorzar, completant el temps estimat total de 3 hores per a l'activitat central.

9.1. Activitats centrals

Les activitats centrals s'executen pel personal educador de l'Ajuntament de València al Parc Central i estan dissenyades com un recorregut guiat participatiu amb activitats grupals en tres equips de treball per grup-classe. Els continguts a treballar s'engloben entorn de dos eixos:

ACTIVITAT 1 "*Secrets del jardí*": dedicada a la biodiversitat i disseny dels diferents espais en els quals s'estructura la fase 1 construïda del Parc Central. Els equips aconsegueixen informació, a través d'una dinàmica d'investigació i anàlisi, amb la qual faran una posada en comú per a reconstruir la història del parc i conèixer el seu futur en l'activitat 2.

3.1. Activitats centrals

ACTIVITAT:
SECRETS DEL JARDÍ

Què farem?

Vais a conèixer les principals zones en les quals es divideix El Parc Central.

Com ho farem?

L'activitat s'estructura en tres parades. En cadascuna d'elles, el teu equip ha de superar una prova, aquesta us donarà accés a informació molt útil per a la següent activitat. Anota a continuació, la informació obtinguda en cada parada.

PARADA 1: **EL JARDÍ DE L'HORTA**

.....

.....

.....

.....

.....

PARADA 2: **JARDÍ ROMÀNTIC I JARDÍ DE LES FLORS**

.....

.....

.....

.....

.....

PARADA 3: **PRADA MEDITERRÀNIA**

.....

.....

.....

.....

.....

ACTIVITAT 2 "D'una platja de vies a un Parc Central": activitat de síntesi i avaluació dedicada a l'anàlisi dels objectius del Projecte Parc Central en el seu conjunt, així com la seua importància per a la ciutat de València des d'un punt de vista ambiental, històric i social.

Protecció del Medi ambient i la biodiversitat
El Parc Central
Projectes Educatius

**ACTIVITAT:
D'UNA PLATJA DE VIES A
UN PARC CENTRAL**

Què farem?
Descobriràs la història del projecte El Parc Central.

Com ho farem?
Heu d'analitzar les tres recompenses obtingudes en l'activitat anterior i ordenar-les cronològicament. Amb tota la informació heu d'elaborar un xicotet text que incloga les següents dades:

- En què consisteix el Projecte del Parc Central
- Quina importància té per a la ciutat de València.
- Quina part del projecte s'ha dut a terme de moment i hem visitat hui.

 AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

EDUCACIÓ

	LLOC	ACTIVITAT/RECURSOS	DURACIÓ
Presentació	Punt de Trobada (PE): Plaza Demetrio Ribes	Benvinguda i presentació Idees prèvies Divisió en 3 equips Plans del Parc Central	20 min
Activitat 1 "Secrets del jardí"	PARADA 1 (A1.1) <i>Jardí de l'Horta</i>	Equip 1 <i>Citrus limon</i> <i>Citrus sinensis</i> <i>Citrus paradise</i> Recompensa PASSAT	40 min
		Equip 2 <i>Schinus molle</i> <i>Pistacia vera</i> <i>Phoenix dactylifera</i> Recompensa PASSAT	
		Equip 3 <i>Rosmarinus officinalis</i> <i>Thymus vulgaris</i> <i>Lavandula angustifolia</i> Recompensa PASSAT	
	PARADA 2 (A1.2) <i>Jardí romàntic i Jardí de les flors</i>	Equip 1 Nenúfar Flor de lotus Recompensa PRESENT	30min
		Equip 2 Marbre Macael Calcària de Calatorao. Granit negre Recompensa PRESENT	
		Equip 3 Ceiba Recompensa PRESENT	
	PARADA 3 (A1.3) <i>Prada Mediterrània</i>	<i>Cinnamomum camphora</i> <i>Sophora japónica</i> <i>Olea europea</i> Recompensa FUTUR	20min
Activitat 2 "D'una platja de vies a un Parc Central"	Moll de Russafa. (A2)	Posada en comú del passat, present i futur amb les fitxes i cartells explicatius del projecte.	45 min

9.2. Activitats posteriors

Les activitats posteriors són proposades per a un correcte desenvolupament del programa. La seua execució és a càrrec del personal docent d'aula en el centre educatiu després d'haver realitzat les activitats centrals al Parc Central.

➤ **ACTIVITAT: VALÈNCIA EN VERD**

València en verd és una proposta d'ampliació dels continguts treballats durant les activitats centrals. Amb ella, es proposa treballar en diferents equips, cadascun d'ells ha d'investigar de forma guiada el següent enllaç de l'Organisme Autònom Municipal Parcs i Jardins Singulars de la ciutat de València:

<http://jardins.valencia.es/es/node/87>

A partir d'aquest enllaç, l'alumnat ha de respondre a les següents preguntes sobre aquest Organisme:

- Què és el OAM?
- Quina és la seua funció?
- De quins espais verds s'encarrega?

A continuació, se'ls proposa investigar un dels 18 parcs i jardins que depenen del OAM. En la pàgina web existeixen enllaços amb informació històrica, paisatgística i botànica per a cadascun d'ells amb recursos com: textos explicatius, mapes, vídeos, etc.

Per a la realització d'aquesta activitat, cada equip de treball deu seleccionar una zona verda diferent. El primer, és buscar informació a través de l'enllaç anteriorment indicat. Una vegada aconseguida la informació, s'ha de seleccionar entre tots/as un/a d'elles i elaborar una ruta definitiva en un format triat per vosaltres/as (digital, paper, etc.) que servisca de guia per al restes de companys/as.

Després de la fase de documentació, es convida a realitzar una visita al jardí triat i elaborar una ruta que servisca com a exemple de guia per a la resta de companys/as. D'aquesta forma, es pot generar entre tots una guia col·lectiva dels principals parcs i jardins que tenim a la nostra ciutat.

3.2. Activitats posteriors

ACTIVITAT:
VALÈNCIA EN VERD

Què farem?

Us proposem continuar investigant altres parcs i jardins de la ciutat de València .

Com ho farem?

Per equips de treball, heu d'analitzar la informació que s'ofereix en el següent enllaç:

<http://jardins.valencia.es/es/node/87>

- Què és el OAM?
- Quina és la seua funció?
- De quins espais verds s'encarrega?

Handwriting practice area with a blue spiral binding at the top and several horizontal lines for writing.

Finalment, us proposem investigar un dels espais verds que apareixen al final de la web i realitzar un recorregut guiat amb almenys cinc parades al parc/jardí seleccionat.

Per això, us aconsellem:

- Cada equip de treball ha de seleccionar una zona verda diferent.
- El primer pas és la cerca d'informació a partir de l'enllaç que us hem indicat.
- Quan tingueu la informació, seleccionar entre tots/as una d'elles i elaborar una ruta definitiva en el format que vulgueu (digital, paper, etc.) que servirà de guia per a la resta dels teus companys/as.
- Una vegada establida la parada, organitzar una eixida per a comprovar in situ la parada triada.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Avaluació

QÜESTIONARI D'AVALUACIÓ --- PROFESSORAT

DADES IDENTIFICATIVES DEL PROGRAMA	
Nom del programa:	Data realització:
Nom del centre educatiu:	Professor/a responsable:
Nivell/etapa i Grup assistent:	Núm. Alumnat participant. Total: Xiques Xics
Número de la sessió:	Nom de la persona que desenvolupa el programa educatiu:

VALORACIÓ					
<i>Valore els següents aspectes del programa en una escala de puntuació de l'1 al 5 .</i>					
<i>Marque amb una X la puntuació corresponent: 1= Nul; 2 = Deficient; 3= Normal; 4= Bueno; 5= Excel·lent</i>					
	1	2	3	4	5
El grau de satisfacció general del programa és					
La duració del programa segons els objectius i continguts del mateix ha sigut					
E l/l'educador/ al fet que ho imparteix ha mantingut l'atenció de l'alumnat de forma					
Ha utilitzat una metodologia					
Ha demostrat en la seua actuació un nivell de coneixements i experiència					
La manera d'impartir el programa ha facilitat l'aprenentatge de l'alumnat					
El nivell d'organització del programa (informació, compliment de dates i horaris, etc.) ha sigut					
Importància de la continuïtat d'aquest programa per a futures edicions					

Si desitja realitzar qualsevol suggeriment, observació o incidència, per favor, utilitze l'espai reservat a continuació

A la sessió de hui:

Al programa en general:

Al material didàctic (només en el cas d'haver sigut sol·licitat):

Al personal que l'imparteix:

A la gestió organitzadora/planificadora del programa:

R*ellenar amb una **X** i emplenar **només** si s'ha fet el programa en **anys anteriors**

El programa ha millorat	Sí No	En:
El programa ha empitjorat	Sí No	En:

NOTA: Si per alguna causa no pot entregar aquest imprés emplenat a la finalització del programa educatiu, es prega remeta el qüestionari per correu electrònic sccprojectosed@valencia.es.

Gràcies per la seua col·laboració

SECCIÓ PROJECTES EDUCATIUS

c/ Amadeu de Savoia, 13 46010 VALÈNCIA

*Telf: 962084283

Signatura del/ de la docent

--

11. Bibliografia

Informació general sobre el Projecte del Parc Central:

<http://jardins.valencia.es/es/jardin/parc-central>

<https://valenciaparquecentral.es/>

<http://www.gp-b.com/valencia-parque-central>

http://www.arquitectosdevalencia.es/sites/default/files/monografico_vpc_cast.pdf

https://static1.squarespace.com/static/573b1a59b654f91cddb061f5/t/5c3cbfc188251b8b3c7aee4a/1547485129545/valencia+Parc+Central_A4_*PORTRAIT_*SPANISH.pdf

<https://www.elblogdelatabla.com/2019/01/kathryn-gustafson-y-el-parque-central.html>

https://valenciaparquecentral.es/images/descargas/exposiciones/gustafson_borgos_nova_gtec/pp_gp_n_gt_bp.pdf

<https://www.lasprovincias.es/v/20110130/valencia/origen-parque-central-20110130.html>

Espècies d'arbres i arbustos més representatives de les zones verdes de la ciutat de València:

<http://jardins.valencia.es/es/contenido/especies>

http://www.jardibotanic.org/fotos/pdf/publicacion_2_84_los_citricos-esp.pdf